

การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนท่ามกลางความ
เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี : กรณีศึกษาเยาวชนไทย
ในจังหวัดขอนแก่น

**Moral Behaviour Development of the Youths in duration of
Technological Changing : Case Study Thai Youths in Khon-
kaen Province**

พระครูภานุโพธิคุณ (สมชาย กนต์สีโล)¹

พระวิมาน คมภิรปญโญ², พระมหาณัฐกิตติ อนารโท³

และ พระสมบัตร์ จิตญาโณ⁴

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น

Phrakhruphawanaphothikhun (Somchai Kantasilo)¹

Phra Wiman Khampheerapanyo², Phramahã Natthakitti

Anãrado³ and PhraSombat Thitañño (Sukprasert)⁴

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, KhonKaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: phrakhruphawanaphotikhun@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยเพื่อศึกษา
การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยและเพื่อ
ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นงานวิจัย
แบบผสมวิธี โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และการแจกแบบสอบถามทั้งก่อน
และหลังการอบรมจริยธรรม พร้อมกันนำเสนอผลการวิจัยในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

*ได้รับบทความ: 12 ธันวาคม 2562; แก้ไขบทความ: 24 ธันวาคม 2562; ตอรับตีพิมพ์: 26 ธันวาคม 2562

Received: December 12, 2019; Revised: December 24, 2019; Accepted: December 26, 2019

การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี จำแนกออกเป็น 4 ฐาน ได้แก่ 1) ฐานกายภาวนา โดยการควบคุมและพัฒนาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม 2) ฐานศีลภาวนา โดยอบรมการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ไม่ก่อความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิคนอื่น ไม่ละเมิดกฎหมายและไม่ขัดกับหลักศีลธรรม 3) ฐานจิตตภาวนา อบรมจิตเพื่อให้มีสติในการใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน 4) ฐานปัญญาภาวนา ให้ความรู้การใช้เทคโนโลยีอย่างรู้คุณค่า การตระหนักถึงคุณค่าแท้ของเทคโนโลยี การพิจารณาแล้วจึงใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์เกื้อกูลและสร้างสรรค์ต่อสังคมและโลก โดยการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแก่เยาวชนให้ครอบคลุมทั้ง 4 ฐาน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาสุขภาวะเชิงจริยธรรมและจะส่งผลให้เยาวชนเป็นคนดีไปพร้อมกับการมีความสุขในการดำเนินชีวิตด้วย

คำสำคัญ: การพัฒนา; พฤติกรรมเชิงจริยธรรม; ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

Abstract

The objectives of this research was to study Thai youths' ethical behavior, to study technological changes affecting Thai youths' ethical behavior, and to study Thai youths' ethical behavior development in KhonKaen province. This was the mixed research method. The data collection was done with methods of interviews and questionnaires before and after ethical training and with presenting the Analytical Description results.

Development of ethical behavior among youths in technological changes was divided into 4 bases: 1) a base of body-contemplation by controlling and developing the appropriate use of technology 2) a base of precepts-observation by training to use technology creatively without troubling oneself and the others, violating the people's rights, law and morality, 3) a base of mind-contemplation by developing mind to use technology carefully, and 4) a base of wisdom-contemplation by making the youths aware of true value of technology with the proper use. Consideration and the use of technology for benefits of societies and the world is the four-bases-designed activities in accordance with the development of ethical behavior for the youths. A process of developing moral well-being will make the youths good and happy in life.

Key words: Development; Ethical Behavior; Technological Changes

บทนำ

ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้เทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อคนในสังคมมากยิ่งขึ้น “ประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปในช่วงระยะเวลา 5 ปี ระหว่างปี 2554-2558 พบว่า ผู้ใช้คอมพิวเตอร์มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 32.0 (จำนวน 19.9 ล้านคน) เป็นร้อยละ 34.9 (จำนวน 21.8 ล้านคน) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.7 (จำนวน 14.8 ล้านคน) เป็นร้อยละ 36.3 (จำนวน 24.6 ล้านคน) ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 66.4 (จำนวน 41.4 ล้านคน) เป็นร้อยละ 79.3 (จำนวน 49.6 ล้านคน)” (National Statistical Office Ministry of Information and Communication Technology, 2015 : 1) เทคโนโลยีการสื่อสารจึงมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง “ชีวิตแบบคนยุคใหม่ที่อาศัยวัตถุเครื่องทุ่นแรง และสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ มากขึ้น ซึ่งสภาพชีวิตเหล่านี้เป็นผลของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” (Chamnong Adivattanasitth and a group, 2009 : 175) สะท้อนให้เห็นว่าเทคโนโลยีจึงเข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม และยังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคมด้วย นอกจากเทคโนโลยีจะมีผลกระทบในด้านบวกแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสังคมในด้านลบด้วย โดยความเจริญทางเทคโนโลยีจะทำให้เกิดปัญหาสังคมที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น “ปัญหาสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี” (Faculty of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2008 : 168) และยังมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเอารัดเอาเปรียบและมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากจริยธรรมอันดีงาม “เยาวชนเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ การเปลี่ยนแปลงทางเพศ และการรับรู้ข่าวสารข้อมูล เป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น และชอบเลียนแบบ ถ้าขาดการชี้แนะที่ถูกต้องย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมาได้โดยเฉพาะในยุคเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในสังคม วัยรุ่นจะเป็นเป้าหมายหลักของสื่อเทคโนโลยีต่างๆ” (Warakorn Njamsrinavakul, 2019) สอดคล้องกับ น.พ.กัมปนาท ตันสัจบุญตรกุล จิตแพทย์โรงพยาบาลนารมย์ กล่าวว่า “ความเสื่อมโทรมของสังคมและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของวัยรุ่นในปัจจุบันนั้น หากใช้ผิดประเภทและไม่ถูกวิธีก็อาจจะได้รับผลเสียหรือตกเป็นเหยื่อจากภัยสังคมได้” (Unknown, 2019) ทำให้มีลักษณะเสพติดเทคโนโลยีซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทุกจังหวัดในประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดใหญ่ๆ และเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค จะเป็นสังคมที่เปิดรับเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอ

สำนักงานสถิติจังหวัดขอนแก่น ได้ทำสถิติการใช้เทคโนโลยีของคนขอนแก่น ในปี 2558พบว่า คนจังหวัดขอนแก่นที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ เพิ่มขึ้นจาก ปี 2557 จากเดิมใช้คอมพิวเตอร์ร้อยละ 36.11 ใช้ อินเทอร์เน็ตร้อยละ 34.65 และใช้โทรศัพท์มือถือร้อยละ 80.27 เพิ่มขึ้นใช้คอมพิวเตอร์ร้อยละ 38.13 ใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 39.19 และใช้โทรศัพท์มือถือร้อยละ 83.32 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงการใช้คอมพิวเตอร์ พบว่า ประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปของจังหวัดขอนแก่น มีสัดส่วนการใช้คอมพิวเตอร์สูงขึ้น จากร้อยละ 30.24 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 38.13 ในปี 2558 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับภาคและประเทศ ก็พบว่า จังหวัดขอนแก่นมีสัดส่วนสูงกว่า ทั้งระดับภาคและประเทศเมื่อพิจารณาถึงการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า จังหวัดขอนแก่น มี สัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตสูงขึ้น จากร้อยละ 23.53 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 39.19 ในปี 2558 และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับภาคและประเทศ ก็พบว่า จังหวัดขอนแก่นมีสัดส่วนการใช้ อินเทอร์เน็ตสูงกว่าทั้งระดับภาคและประเทศสำหรับการมีโทรศัพท์มือถือ พบว่า จังหวัด ขอนแก่น มีสัดส่วนการใช้โทรศัพท์มือถือสูงขึ้น จากร้อยละ 57.48 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 83.32 ในปี 2558 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับภาคและประเทศ ก็พบว่า จังหวัดขอนแก่นมี สัดส่วนการมีโทรศัพท์มือถือสูงกว่าทั้งระดับภาคและระดับประเทศ (Khon Kean Provincial statistical office, 2019)

ท่ามกลางความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เยาวชนในจังหวัดขอนแก่นมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีหลายลักษณะ มีค่านิยมฟุ่มเฟือยในการใช้เทคโนโลยี การหมกมุ่นใน เทคโนโลยี มีเยาวชนที่ก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีมากขึ้น สะท้อนให้เห็นปัญหา พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่มีผลมาจากเทคโนโลยีของเยาวชนใน จังหวัดขอนแก่น และได้สะท้อนปัญหาพฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชน ซึ่งจำเป็นที่ ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน “พระพุทธศาสนาเห็นว่ามนุษย์เป็นสัตว์ ประเสริฐด้วยการฝึก ดังพุทธพจน์ที่ว่า “ทณโต เสฏฐโณมนุสเสสุ แปลว่า ในหมู่มนุษย์ ผู้ที่ฝึก แล้วประเสริฐ ต้องฝึกจึงจะประเสริฐ” (Phra Dhammapitaka (P.A Payutto), 2003 : 24) พระพุทธศาสนาเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพในการพัฒนาได้ ถ้าหากได้รับการฝึกอย่าง ถูกวิธี เช่นเดียวกับเยาวชนที่มีปัญหาทางจริยธรรมท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงและ การบริโภคนิยมเทคโนโลยี “พระพุทธศาสนาเห็นว่าจริยธรรมมีส่วนโดยอ้อมในการชักนำให้ คนปฏิบัติตามกฎหมาย” (Somporn promta, 2005 : 29) โดยจริยธรรมจะช่วยให้สามารถ ปรับตัวได้ดีกับทุกสภาพการบีบคั้นทางสังคมและเทคโนโลยี และพัฒนาตนเองในเชิง

จริยธรรมได้ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าจะพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนท่ามกลางเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างไรจึงทำให้มีความสนใจศึกษาสภาพปัญหาของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชน สาเหตุของปัญหา ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหา ผลกระทบจากการละเมิดจริยธรรม อิทธิพลของเทคโนโลยีที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนท่ามกลางสิ่งยั่วยุภายใต้เงื่อนไขของค่านิยมเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทย
- 2) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทย
- 3) เพื่อศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยในจังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชน โดยวิธีการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary) และการศึกษาเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Work Study) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน

2. พื้นที่ศึกษา ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1) พื้นที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่วิจัยออกเป็น 2 อำเภอ คือ อำเภอเมืองและอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยคัดเลือกอำเภอละ 2 แห่ง ดังนี้

- (1) โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านกุดกว้างประชาสรรค์ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนบ้านดอนบม ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

(2) โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอน้ำพอง จำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนน้ำพองภูมิพัฒน์ ตำบลน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนน้ำพองศึกษา ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

2) ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพื้นที่วิจัยทั้ง 4 แห่ง จำนวน 500 คน ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเชิงคุณภาพ (Key Informant) ได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่วิจัย 4 แห่ง แห่งละ 1 คน รวม 4 คน และครูที่ทำหน้าที่กำกับดูแลทางจริยธรรม แห่งละ 2 คน รวม 8 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 12 คน

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ (1) แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับสอบถามความคิดเห็นกับนักเรียนในพื้นที่วิจัยทั้ง 4 แห่ง (2) แบบสัมภาษณ์ (Interview) คือ การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่วิจัย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง และกลุ่มครูที่มีบทบาทในการพัฒนาจริยธรรมนักเรียน

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมี 2 ขั้นตอน ดังนี้ (1) แจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนในพื้นที่วิจัย 4 แห่ง ก่อนการอบรมจริยธรรม 500 ชุด (2) หลังการอบรมได้มีการแจกแบบสอบถามอีก 500 ชุด เพื่อให้ทราบระดับความคิดเห็นทั้งก่อนและหลังการอบรม ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่วิจัย แห่งละ 1 ท่าน และสัมภาษณ์ครู แห่งละ 2 ท่าน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพอาศัยฐานความรู้จากการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสาร (Documentary) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การศึกษาระยะยาวข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมมาจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนก่อนการอบรมจำนวน 500 ชุด และหลังการอบรม 500 ชุด โดยคำนวณผลเพื่อหาค่าร้อยละ และอธิบายค่าของตัวเลขในแต่ละประเด็นเพื่อแสดงให้เห็นนัยยะสำคัญ โดยการจัดทำเป็นตารางการวิเคราะห์ผล

6. การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยนี้ได้นำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางวิเคราะห์ข้อมูล และมีการนำเสนอแผนภาพประกอบผลการวิจัย การอธิบายความประกอบกับภาพถ่าย และนำเสนอผลการวิจัยในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยมุ่งนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการสร้างชุดความรู้ในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนท่ามกลางยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมทั้งอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ในงานวิจัยนี้สรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทย เทคโนโลยีมีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทย และการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยในจังหวัดขอนแก่น ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทย

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทย มี 4 ส่วน 1) พฤติกรรมละเมิดจริยธรรมของเยาวชน ได้แก่ การขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ปัญหาด้านการศึกษา เกียจคร้าน ติดเกมส์ ขาดเมตตากรุณา พฤติกรรมเชิงชั่วสาวความเห็นแก่ตัว พฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชั่น ขาดความกตัญญูและความเคารพ อบายมุขและสิ่งเสพติด ความไม่เป็นธรรมทางสังคม และปัญหาอาชญากรรม 2) สาเหตุของการละเมิดจริยธรรมของเยาวชนไทย ได้แก่ ผู้ปกครองปัญหาครอบครัว ขาดการเสริมสร้างจริยธรรม ขาดแบบอย่างที่ดี การคบเพื่อนที่ไม่ดี 3) ปัจจัยที่ทำให้ละเมิดจริยธรรมของเยาวชนไทย ได้แก่ ปัจจัยทางด้านครอบครัว ปัจจัยทางด้านเพื่อน ปัจจัยทางด้านสถานศึกษา ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 4) ผลจากการละเมิดจริยธรรมของเยาวชนไทย ได้แก่ ผลกระทบต่อการศึกษา ผลกระทบต่อครอบครัว ผลกระทบต่อชีวิต ผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อประเทศชาติ ซึ่งพฤติกรรมละเมิดจริยธรรมมีอยู่ทั่วไป จนบางพฤติกรรมถูก

มองว่าเป็นเรื่องปกติของสังคมไทย และเห็นว่าปัญหาจริยธรรมของเยาวชนเป็นปัญหาใหญ่ที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

2. เทคโนโลยีมีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทย

ผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยจำแนกออกเป็น 2 ส่วน คือ เทคโนโลยีที่มีผลต่อการละเมิดจริยธรรมของเยาวชน และเทคโนโลยีที่มีผลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชน ดังนี้

1) เทคโนโลยีมีผลต่อพฤติกรรมละเมิดจริยธรรม

เทคโนโลยีที่มีผลต่อพฤติกรรมละเมิดจริยธรรมของเยาวชน สามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) เทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการละเมิดจริยธรรมของเยาวชนทางด้านร่างกาย 3 ส่วน คือ ผลกระทบต่อร่างกาย ผลกระทบต่อพฤติกรรม ผลกระทบต่อบุคลิกภาพ (2) เทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการละเมิดจริยธรรมของเยาวชนทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม 2 ส่วน คือ เทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิเสรีภาพ (3) เทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการละเมิดจริยธรรมของเยาวชนทางด้านจิตใจ 5 ส่วน คือ ผลกระทบต่อจิตสำนึก ผลกระทบต่ออุปนิสัย ผลกระทบต่อสุขภาพจิต ผลกระทบต่อคุณธรรม และผลกระทบต่อสมาธิ และ (4) เทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการละเมิดจริยธรรมของเยาวชนทางด้านปัญญา 5 ส่วน คือ ผลกระทบต่อความคิด ผลกระทบต่อทัศนคติ ผลกระทบต่อการเรียน ผลกระทบต่อสมอง และผลกระทบต่อการรับรู้

2) เทคโนโลยีมีผลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชน

เทคโนโลยีที่มีผลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) เทคโนโลยีมีผลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนทางด้านร่างกาย ได้แก่ ทำให้มีเครื่องมือและองค์ความรู้เพื่อสุขภาพ และการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อประกอบการออกกำลังกาย 2) เทคโนโลยีมีผลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการส่งเสริมวัฒนธรรม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการถ่ายทอดวิถีชีวิตบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม การใช้เป็นสื่อเพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณทางสังคม การใช้เป็นเครื่องมือสร้างเครือข่ายทางสังคม การนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการศึกษาสภาพสังคมและนำมาใช้ในการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง 3) เทคโนโลยีมีผลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนทางด้านจิตใจและอารมณ์ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีมาปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนได้เรียนรู้และ

ปฏิบัติธรรมผ่านละครสั้นฝึกจิตให้มีคุณธรรมสูง การพัฒนาจิตใจให้ผ่อนคลายความตึงเครียด คลายเครียด และใช้ในการพัฒนาสื่อเชิงสร้างสรรค์ 4) เทคโนโลยีมีผลต่อการส่งเสริม พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนทางด้านปัญญา ได้แก่ เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือส่งเสริม ทางด้านการศึกษา ทำให้เข้าใจประเด็นได้อย่างลึกซึ้ง นำมาใช้ในการพัฒนาโลกทัศน์และ ส่งเสริมทางด้านคุณธรรมด้วย ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาปัญญาเชิงคุณธรรม

3. การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยในจังหวัดขอนแก่น

กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยในจังหวัดขอนแก่น ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์กันแบบองค์รวม สอดคล้องกับ หลักทฤษฎี 4 ในพระพุทธศาสนา โดยพบว่าเป็นการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบ สัมพันธ์กัน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมฐานกายภาวนา ซึ่งเป็น กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางร่างกาย โดยมุ่งสร้างกระบวนการพัฒนา 6 ส่วน คือ การพัฒนาร่างกาย การพัฒนาสมรรถภาพร่างกาย การพัฒนาทักษะในการใช้ อิริยาบถอย่างเหมาะสม การพัฒนาพฤติกรรม การพัฒนาศักยภาพทางร่างกายและการ พัฒนาบุคลิกภาพซึ่งจะทำให้มีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางร่างกายทั้งทางตรงและ ทางอ้อม โดยจะส่งผลให้เยาวชนมีสุขภาวะทางด้านร่างกาย ซึ่งจะทำให้มีคุณลักษณะเป็น เยาวชนที่มีกายดี (Good Health/Body) โดยพัฒนาสุขภาวะทางร่างกายไปพร้อมกับ จริยธรรมทางร่างกาย

2) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมฐานศีลภาวนา ซึ่งเป็น กระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งสร้าง กระบวนการพัฒนา 7 ส่วน คือ การพัฒนาพฤติกรรมผ่านกิจกรรมทางสังคมการพัฒนา พฤติกรรมผ่านกิจกรรมทางศาสนาการพัฒนาทางศีลธรรม การพัฒนากิริยามารยาททาง สังคมการพัฒนาจริยธรรมทางสังคมและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคมพัฒนาการปรับตัวในสังคม พหุวัฒนธรรม และพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อมซึ่งจะทำให้มีการพัฒนา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เยาวชนมีสุขภาวะทางด้าน สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยสังคมและสิ่งแวดล้อมก็จะเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมอันพึง ประสงค์ต่อไป โดยจะทำให้มีคุณลักษณะเป็นเยาวชนที่มีพฤติกรรมดี (Good

Moral/Behaviors) โดยสังคมและสิ่งแวดล้อมจะทำให้เกิดการปรับตัวและเป็นระบบควบคุมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

3) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมฐานจิตตภาวนา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านจิตใจ โดยมุ่งสร้างกระบวนการพัฒนาทางด้านจิตใจ 7 ส่วน คือ การพัฒนาจิตสำนึกทางจริยธรรมการพัฒนาจิตสาธารณะพัฒนาการการตระหนักรู้เท่าทันสื่อเชิงสร้างสรรค์การพัฒนาสุขภาพจิต การพัฒนาคุณภาพจิต การพัฒนาสมรรถภาพจิต รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพจิต ซึ่งจะทำให้มีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านจิตใจ ส่งผลให้เยาวชนมีสุขภาวะทางด้านจิตใจ เมื่อมีความสุขทางใจแล้วย่อมแสดงออกทางพฤติกรรมดีงามด้วย โดยจะทำให้มีคุณลักษณะเป็นเยาวชนที่มีจิตใจดีงาม (Good Mind/Mental) เมื่อมีการพัฒนาทางด้านจิตใจแล้วจิตใจก็จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อไป

4) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมฐานปัญญาภาวนา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านปัญญา โดยมุ่งสร้างกระบวนการพัฒนาปัญญา 9 ส่วน คือ การพัฒนาการตระหนักรู้การพัฒนาทัศนคติต่อชีวิตการพัฒนาทัศนคติเชิงสังคมการพัฒนาอุปนิสัยรักการศึกษากการพัฒนาวิจารณ์ญาณ การพัฒนาการประเมินค่าการพัฒนาทัศนคติต่อการผลิตคิดค้นเทคโนโลยีเชิงจริยธรรมการพัฒนาปัญญาในการใช้เทคโนโลยีเชิงจริยธรรม และการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งจะทำให้มีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านปัญญา ส่งผลให้เยาวชนมีความสุขทางด้านปัญญา ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติดีงาม (Good Knowledge/Wisdom) เข้าใจชีวิตและโลกตามความเป็นจริง ดำเนินชีวิตโดยใช้ปัญญาเชิงสร้างสรรค์ และมีเหตุผลเชิงจริยธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยพบว่ามีส่วนที่เห็นด้วยกับนักวิจัยที่ได้ดำเนินการวิจัยมาก่อนหน้านี้ และยังมีทั้งส่วนที่เห็นสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ดำเนินการมาแล้วและประเด็นที่เห็นแตกต่างกัน โดยจะได้อภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สื่อเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

ผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีมีผลต่อพฤติกรรมละเมิดจริยธรรมของเยาวชนไทยมากที่สุดเป็น 2 ลำดับแรก คือ สื่อมีผลต่อการกระตุ้นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากขึ้น โดยคิดเป็น

ร้อยละ 73.2 รองลงมาเป็นเทคโนโลยีมีส่งเสริมการประพัตติผิตจริยธรรมมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 61.2 ในขณะที่เทคโนโลยีมีผลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยมากที่สุด 3 ลำดับแรก โดยพบว่าเทคโนโลยีทำให้มีเครื่องมือเรียนรู้ธรรมะได้ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมาเป็นการค้นคว้าธรรมะได้สะดวกรวดเร็วขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.4 และส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติตามหลักจริยธรรมได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 46.5 แสดงให้เห็นว่าสื่อและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ทั้งการละเมิดจริยธรรมและการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ Chiraporn Phethdam and group (2011 :46) ที่กล่าวว่า สื่อมวลชนเป็นกระบวนการสื่อสารอย่างมีระบบ จากศูนย์ไปยังมวลชนได้ทั่วประเทศ ได้แก่ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ สื่อมวลชนให้ทั้งความรู้และบันเทิง หากสื่อมวลชนมีรายการที่ดี สร้างสรรค์ จะทำให้มวลชนหรือเยาวชนได้ค่านิยมมีพฤติกรรมที่ดีงาม หากสื่อมีความหมายไปในทางลบ หรือจากรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้ผลิตรายการ ก็จะเป็นผลเสียต่อเยาวชนทั้งทางกาย จิตใจ และมีผลต่อพฤติกรรมด้วย

2. ปัจจัยในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชน

ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากการละเมิดจริยธรรมของคนในสังคม เนื่องจากเป็นวัยที่ยังขาดประสบการณ์ชีวิต และยังเป็นวัยที่สุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดจริยธรรม ซึ่งจำเป็นต้องสร้างปัจจัยและเงื่อนไขต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมจริยธรรมของกลุ่มเยาวชน สอดคล้องกับ Sutthiwan Tantirachanawong and group (2009 : 228) ที่ได้กล่าวว่า ปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน จำแนกออกเป็น 4 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณธรรม 2) ปัจจัยด้านครอบครัว 3) ปัจจัยด้านภาครัฐและเอกชน 4) ปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม โดยเห็นด้วยในประเด็นที่ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมทั้ง 4 ส่วนดังกล่าว แต่มีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรมีการจัดลำดับปัจจัยที่มีผลมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด เพื่อให้เห็นสภาพปัญหาที่แท้จริง จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ทำให้เยาวชนไทยละเมิดจริยธรรมมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ปัจจัยด้านปัญหาครอบครัว (ร้อยละ 76.3) ปัจจัยด้านการแพร่หลายของอบายมุขและสิ่งเสพติด (ร้อยละ 75.7) และลำดับที่ 3 เป็นปัจจัยด้านการแพร่หลายของสถานบันเทิงเรีงรมย์ (ร้อยละ 68.0) นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยด้านการศึกษาที่ไม่เน้นการพัฒนาจริยธรรมควบคู่กันไป ปัจจัยด้านค่านิยม ปัจจัยทางศาสนา

ปัจจัยด้านสื่อเทคโนโลยี ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องจัดปัจจัยเหล่านี้ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแก่เยาวชน

3. กระบวนการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ Rossukhon Sunalai (2012 : 18) ซึ่งพบว่า เมื่อวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ แล้ว ทำให้ได้หลักการเพื่อนำไปสร้างเสริมจริยธรรมให้แก่บุคคล 4 ส่วน คือ 1) การปลูกฝังจริยธรรมทำได้โดยการให้ซึมซับ และสะสมไปทีละน้อย ใช้ระยะเวลานาน 2) ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้เรียนรู้และวิเคราะห์ด้วยเหตุผล 3) ควรมีการให้รางวัลและลงโทษเป็นเครื่องจูงใจ และ 4) ต้องให้เข้าใจจริยธรรมอย่างแจ่มแจ้งและมีเหตุผล แต่เห็นต่างในประเด็นที่ว่า การเสริมสร้างจริยธรรมควรมีกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมระดับบุคคล ระดับกลุ่ม จนถึงจริยธรรมระดับโลก ซึ่งเป็นจริยธรรมระดับจุลภาคจนถึงจริยธรรมระดับมหัพภาค โดยต้องใช้กระบวนการสำรวจสภาพพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมของบุคคล หรือปัญหาของแต่ละกลุ่ม เมื่อพบปัญหาแล้วจึงค้นหาสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาจริยธรรม จากนั้นจึงกำหนดวิธีการแก้ปัญหา ส่งเสริม ปลูกฝัง และพัฒนา พร้อมทั้งหาแนวทางรักษাজริยธรรมดั่งเดิมให้คงอยู่ โดยการเสริมสร้างคุณธรรมควรทำไปพร้อมกัน 4 ด้านคือ การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านร่างกาย การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านจิตใจและการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางด้านปัญญา โดยการเสริมสร้างจริยธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถาบันครอบครัวควรนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในครอบครัวให้เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรมแก่คนในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมละเมิดจริยธรรม และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมของคนในครอบครัว

1.2 เยาวชนนำผลการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับจริยธรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทันไปใช้ เพื่อให้มีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงคุณค่าแท้ของเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณค่าทางจริยธรรม

1.3 ประชาชนควรนำผลการวิจัยไปใช้ในประเด็นที่เกี่ยวกับจริยธรรมทางเทคโนโลยี เพื่อป้องกันไม่ให้มีพฤติกรรมละเมิดจริยธรรมทางเทคโนโลยี และละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น และนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไปปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน คือ การพัฒนาทางด้านร่างกาย การพัฒนาทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาทางด้านจิตใจ และการพัฒนาทางด้านปัญญา

1.4 โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาควรนำผลการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับจริยธรรมทางเทคโนโลยีสำหรับเยาวชนไปใช้ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาเยาวชนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือ การอบรมจริยธรรมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าจริยธรรมและหลักธรรมคำสอนโดยการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีทักษะในการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์

1.5 สังคมควรนำผลการวิจัยในประเด็นกระบวนการพัฒนาจริยธรรมทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมไปใช้ 7 ส่วน คือ การพัฒนาพฤติกรรมผ่านกิจกรรมทางสังคม การพัฒนาพฤติกรรมผ่านกิจกรรมทางศาสนา การพัฒนาทางศีลธรรม การพัฒนากิริยามารยาททางสังคม การพัฒนาจริยธรรมทางสังคมและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคม พัฒนาการปรับตัวในสังคมพหุวัฒนธรรม และพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างจริยธรรมแบบเกื้อกูลในสังคม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยในประเด็นดังต่อไปนี้ การพัฒนาพฤติกรรมเชิงพุทธสำหรับเด็กในระดับปฐมวัย ปัจจัยในการเสริมสร้างจริยธรรมเชิงพุทธสำหรับเยาวชนในพื้นที่ระดับตำบล อำเภอหรือจังหวัด บทบาทของสถาบันการศึกษาในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา พุทธวิธีในวิถีเทคโนโลยีของสังคมไทยในปัจจุบัน กระบวนการเสริมสร้างปัญญาเชิงพุทธในสื่อสังคมออนไลน์ การพัฒนาสุขภาวะเชิงจริยธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา การใช้วิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมในสังคมไทย และจริยธรรมทางเลือกในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

องค์ความรู้ใหม่

จากแผนภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ซึ่งเป็นชุดความรู้ที่ได้จากการวิจัยเชิงวิเคราะห์ โดยการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแบบสัมพันธ์กัน 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมฐานกายภาวนา ส่งผลให้เยาวชนมีสุขภาวะทางด้านร่างกาย ซึ่งจะทำให้มีคุณลักษณะเป็นเยาวชนกายดี (Good Health/Body)
- 2) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมฐานศีลภาวนา ซึ่งจะทำให้มีคุณลักษณะเป็นเยาวชนที่มีพฤติกรรมดี (Good Moral/Behaviors)
- 3) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมฐานจิตภาวนา จะทำให้มีคุณลักษณะเป็นเยาวชนที่มีจิตใจดีงาม (Good Mind/Mental) และ
- 4) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมฐานปัญญาภาวนา จะทำให้มีเหตุผลเชิงจริยธรรม ส่งผลให้เยาวชนมีความสุขทางด้านปัญญาและทัศนคติดีงาม (Good Knowledge/Wisdom) โดยสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เนื่องจากเป็นสิ่งที่เยาวชนมีความสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยสอนให้ใช้กฎหลักจริยธรรม ใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาชีวิตอย่างสร้างสรรค์ และมีสติรู้เท่าทันเทคโนโลยี

References

- Faculty of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (2008). *Man and Society*. Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Chamnong Adivattanasitth and a group. (2009). *Sociology*. edition 14. Bangkok : Kasetsart University Press.
- Chiraporn Phethdam and a group. (2011). *Risk facttors that affect the deviant Behavior of lower Secondary School students case study in Nakhon Nayok Province*. Report of Research. Cultural office of Nakhon Nayok.
- Phra Dhammapitaka (P.A Payutto). (2003). *Model of development of youth*. Bangkok : Dhammasabha and institution of Banluadham.
- Rossukhon Sunalai (2012). *Guidelines for enhancing the ethics of Professional entreprenevrs in communication and Information*. Report of Research. Suan Sunandha Rajabhat University.
- Somparn promta. (2005). *Buddhism and ethical problems Prostitution Abortion and karuna murder*. edition 2. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- National Statistical Office Ministry of Information and Communication Technology. (2015). *summary of important result Explovers are using Technology and Communication in Households*. B.E. 2558. Bangkok : National Statistical Office and Social.
- Sutthiwan Tantirachanawong and group. (2009). *Promotion of Virtue effective a case study of Children youth and Government officials*. Report of research. Department of Religious Affairs Ministry of Culture.
- Warakorn Njamsrinavakul. Teens and Technology. *Online*. Retrieved August 22, 2018. <https://www.gotoknow.org/posts/420574>
- Khon Kean Provincial statistical office. Technological use of people in Khon Kaen Province. *Online*. Retrieved August 23, 2018. http://khonkaen.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=137:2015-02-17-10-29-39&catid=105&Itemid=510